«Гребенская средняя общеобразовательная школа»

Приложение№1

Утверждена в составе ООП НОО

Приказ МБОУ « Гребенская СОШ»

от 25.08.2022г №192/1

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

« Родной(чеченский) язык»

ДЛЯ НАЧАЛЬНОГО ОБЩЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

1. Планируеми жам1ш (планируемые результаты).

Йуьхьанцарчу школехь нохчийн мотт 1аморан личностни жам1аш:

- нохчийн мотт пачхьалкхан мотт а, иза уьйран, а, гонахара дахар довзаран, а г1ирс хиларх кхеташ хилар;
- школан, а, йукъараллин, а дахарех нохчийн меттан хаарех пайдаэца хьуьнар хилар;
- нохчийн мотт къоман культуран а, синъоьздангаллин, а мехаллийн, а цхьа т1ег1а лара дезарх кхеташ хилар;
- тайп-тайпанчу хьелашкахь шен нийсархошца а, баккхийчаьрца а, йукъаметтигаш лело хаар карадерзор, мехалчу х1уманашка а, синъоьздангаллин мехаллашка а экаме хила везарх кхеташ хилар.

Йуьхьанцарчу школехь нохчийн мотт 1аморан метапредметни жам1аш:

- хезаш долу къамел цхьатера т1елацар (баккхийчара а, шен нийсархоша а олург, берийн радиопередачашкахь, аудиозаписашкахь, кхечу хаамийн технологийн кепашкахь хезарг);
- дешнаш, дешдакъош, аьзнаш, аьзнийн цхьаьнакхетарш, предложенеш ала а, х1итто а карадирзина хилар;
- билгалйинчу темина диалог х1отто, даьржина а, доцца хаттаршна жоьпаш дала а, диалог д1айоло а, чекхйаккха дог дар карадирзина хилар;
- кечам бина а, боцуш а, кхеташ, сиха къастош йешар, текст йоцца а, хоржуш а йуха схьайийцар карадирзина хилар;
- хьехархочун г1оьнца а, ша а, орфографически а, пунктуационни а бакъонаш ларйеш талламан а, 1аморан а кепара белхаш кхочушбан хаар карадирзина хилар;
- ша йазбина белхаш талла а, нохчийн маттах шен долчу хааршна вукху предметашца дустарца анализ йан а хаар карадирзина хилар;
- нохчийн меттан чулацаме хьаьжжина йуьхьанцарчу дешаран материальни а, хаамийн а гонахехь болх бан хаар карадирзина хилар;
- школехь а, школал арахьа а нийсархошка а, баккхийчаьрга а вистхила хаар карадирзина хилар.

Йуьхьанцарчу школехь нохчийн мотт 1аморан предметни жам1аш:

- ладог1а хууш хилар: дуьйцучун чулацамах а кхеташ, къамел хазаран хьесапехь т1елацар;
- нохчийн меттан фонетически система йевзаш хила йезар: мукъа а, мукъаза а элпаш а, аьзнаш а къасто, дешнаш дакъошка декъа а, аьзнаш ала а хууш хилар;
- шен меттан доцу (т1еэцначу дешнашкахь бен ца лела) аьзнаш а, аьзнийн цхьаьнакхетарш а довза а, нийса схьаала а хууш хилар;
- дешнаш, церан грамматически форманаш а йевзаш, уьш муха кхоллаелла а, царах предложенеш вовшахтаса а, къамелехь пайдаэца а хууш хилар;
- нийсайаздаран бакъонаш йевзаш хилар: доккха элп, дешдакъошца дош сехьадаккхар, сацаран хьаьркаш;
- карадирзинчу хаарех дешаран а, вовшашца йолчу йукъаметтигашкахь а пайдаэца хууш хила везар: диалог д1айахьа, хаттаршна жоьпаш дала, йевзаш йолчу лексикин бараме хьаьжжина, шегара хаттарш х1итто, текст йухасхьайийца, суьрташка хьовсуш предложенеш, тайп-тайпанчу теманашна билгалйинчу тематически кепашца йоцца монологически тексташ х1итто хууш хилар (чолхе доцу суртх1оттор, дийцар, ойлайар);
- хезаш а, шен дагахь а, къастош а йеша къаьстина предложенеш а, тексташ а цхьаьна, хууш хилар;
- текст дакъошка йекъа а, царна ц1ерш тахка а, план х1отто а, т1едахкарш т1едуза а, т1ейаздан а, х1уманийн, суьртан куц-кеп довзийта а хууш хилар;
- мотт къоман культурин цхьа дакъа а, уьйран г1ирс а, пачхьалкхан мотт а хиларх кхеташ хилар.

2. Нохчийн меттан предметехула болу чулацам

Программехь «Нохчийн мотт» предметан чулацам билгалбина дешаран декъан т1ег1анашка хьаьжжина.

Кечамбаран мур (барта).

1. Коммуникативни г1уллакхаш кхиорца доьзна хаарш карадерзорна коьчал

Вовшашцa йолу йукъаметтигаш д1акхехьаран теманаш, хьелаш. Алсам пайда оьцу тема-доьзал, 1ер-дахар, дешаран, дешархочун, хьехархочун йукъаметтигаш. Х1ора муьрана тема билгалйо гонахарчу дахарна йукъара хиламаш билгалбахархьама. И бахьана долуш кхоллайала тарло текст 1амочу маттехь. Бакъду, кхоллалучу хьелашка хьаьжжина теманаш кегийчу теманашка йекъайала а тарло, уьш а х1ора муьрехь шайн башхаллаш йолуш хир ю. Масала, йуьхьанца алсам пайда оьцург ловзаран кепара тема йелахь, мотт караберзарца доьзна и теманаш дешаран, х1ума довзаран декъаца а йоьзна хир ю т1аьхьа.

2. Меттан материал, теманашца а, хьелашца йозаелларш, меттан т1ег1анашца билгалйина ю: лексика, фонетика, грамматика.

Лексически цхьааллаш караерзор шен-шен муьрехь д1ахьо, 1амош йолчу темига а, хьелашка а хьаьжжина.

Фонетика йовзийтар алсам шайх пайда оьцучу къамелан аьзнаш довзийтарца а, царах дешдакъош а, дешнаш а кхолларца гайтина. Нийсайаздаран пропедевтически курс йалийна йоза-дешар 1аморан декъехь. Цул т1аьхьа и курс систематически хуьлий д1ах1утту.

Грамматика йовзийтина типовой шайх олучу конструкцешца а (къамелан кепаш), царна беллачу кхетамашца а: дешархошна карайирзина хила йеза грамматически кепаш.

3. Текстийн коьчал.

Х1ума довзаран а, 1ер-дахаран а, ловзаран а кепара дешар 1аморан тексташ. Исбаьхьаллин тексташ (стихаш, туьйранаш, дийцарш) 1амийнчу темица а, хьелашца а йозайелла йолу.

4. Культура кхиоран декъехула йолу коьчал:

- тайпа, тукхам;
- ц1е, ден ц1е;
- нохчийн а, т1еэцна а ц1ерш;
- тайп-тайпанчу къаьмнийн ловзарш.

Йоза-дешар 1амор

1. Коммуникативни г1уллакхаш кхиорца доьзна хаарш карадерзорна коьчал

Вовшашца йолу йукъаметтигаш д1акхехьаран теманаш: доьзал, 1ер-дахар, 1илманан (берана самукъане а, пайден а хир йолчу кепара), ловзаран.

Теманаш: Школа. Доьзал. 1алам (ораматаш, дийнаташ). Стоьмаш, хасстоьмаш. Деза денош. Вина (йина) де (сан, сан гергарчеран, доттаг1ийн). Даймохк. Г1ала. Юрт. Вайн Республика, вайн мохк.

2. Маттаца доьзна хаарш кхиоран коьчал.

Лексика: дош, цуьнан маь1на. 1амош йолчу теманашца дозаделла дешнаш карладахар а, жигарадахар а.

Фонетика а, орфоэпи а: аз хазарца къастор, мукъанаш, мукъазнаш, къоранаш, зевненаш нийса алар а, йаздар а. Т1еэцначу дешнашкахь бен ца лела элпаш билгалдар.

Грамматика: дожарийн маь1на; къамелан дакъош; предложенеш: цхьанах1оттаман, шинах1оттаман (кху кепара: ц1ердош +билгалдош+ хандош); диалогически цхьааллаш: хаам -хаттар - ж оп.

3. Текстаца йозаелла коьчал

1аморан тексташ 1ер-дахаран кепара. 1амош йолчу теманашца йог1у дешаран, х1ума довзаран тексташ. 1амош йолчу теманашца йог1у дийцаран кепара исбахьаллин тексташ (стихаш, туьйранаш, дийцарш).

4. Культура кхиоран декъехула йолу коьчал:

- х1ума йууш лело деза г1иллакх;
- чохь, арахь лело деза г1иллакх;
- ц1ахь кхобу дийнаташ (тайп-тайпанчу къаьмнийн);
- ц1ахь кхобучу хьайбанашна а, дийнаташна а техкина ц1ерш.

Барта а, йозанан а къамел кхиор.

1. Коммуникативни г1уллакхаш кхиорца доьзна хаарш карадерзорна коьчал

Вовшашца йолу йукъаметтигаш д1акхехьаран теманаш: ловзаран, 1ер-дахаран, дешаран.

Теманаш: Ц1а. Доьзал. Вовшийн довзар. Школа: урок, перемена, каникулаш. Адам а, могушалла а. Дийнан хан, шеран хан, беттийн ц1ерш. Туьканахь, школан буфетехь, нохчийн къоман даарш. Транспорт. Туька: эцар, мах д1абалар. Хьуна хазахетарг.

2. Маттаца доьзна хаарш кхиорна лерина коьчал.

1амочу темица доьзна долу дешнаш карладахар а, жигарадахар а. Т1еэцначу дешнашкахь бен ца лела аьзнаш: ф, ы, ё, щ.

Грамматика: х1окху дешнашца йолу (мегар ду, мегар дац) предложенеш, цхьанатайпанарчу меженашца йолу предложенеш. Диалогически цхьааллаш: хаам-хаттар-хаам, хаттар-жоп-хаттар.

3. Дилогически кепара х1ума довзийтарх лаьцна йолу 1аморан тексташ, 1амочу темица дог1учу туьйранашна а, берийн произведенешна т1ера а дакъош.

4. Культура кхиоран декъехула йолу коьчал:
- типологически гергара долу нохчийн, оьрсийн туьйранаш;
- вайн къоман сувенираш;
- Россин къаьмнийн деза денош;
- нохчийн къоман даарш;
- Россин халкъийн г1иллакхаш а, ламасташ а.

2-4-чуй классашкахь цхьаьнадог1уш (комплексно) къамел кхиор, грамматикин а, орфографин а пропедевтически курс.

4-чу классехь кхул хьалхарчу классашкахь барта а, йозанан а къамел кхиоран декъехь карадерзийна хаарш шордеш, к1аргдеш болх кхид1а а д1ахьо. Берийн тидам къамелехь хандешнех, билгалдешнех, лач дожаршкахь ц1ердешнех пайдаэцарна т1е берзабо. 4-чу классехь меттан лингвистически, культурни кхетамашна т1еберзабо. 1амийнчу материала т1ехь йукъара маь1на до: ц1ердашах, билгалдашах, ц1ерметдашах, хандашах, дешт1аьхьенах йукъара кхетам ло. Оьрсийн маттахь род ю, хандешнаш йаххьашца а хийцало. Вайн маттахь ц1ердешнийн кхо класс ю (божарийн, зударийн, кхийолу). Церан предлогаш ю, вайн - дешт1аьхьенаш. Х1ара а, меттан кхин а башхаллаш тидаме эца йезар ю. Нийсайаздаран бакъонийн а, царах нийса пайда эцаран буха т1ехь кхоллало дешархочун йозанан, шех нийса олуш долу къамел. Цу декъехь алсам тидам т1ебохуьйту 1аморан сочиненешна а (ши х1ума йустарца йовзийтар, суртх1отторан кепехь дийцар), 1аморан декъера изложенешна а.

Комплексно къамел кхиоро шена чулоцу:
- школехь а, школал арахьарчу дахарехь а т1екареш д1акхехьа оьшучу барамехь ладог1а а, къамел дан а, йеша а, йаздан а карадирзина хилар;
- йуьхьанцара школа чекхйаьккхича кхид1а а деша таро лучу кепара а, вовшашка парг1ат бистхила аьтто беш а болу дешнийн барам дешархочун хазнехь хилар;
- къамелан диалогически кеп практически карайирзина хилар (къамел дар, къамелаца къовсам д1абахьар); дешар т1ехь а, йукъарчу декъехь къамелехь оьздангалла ларйан хаар: салам-маршалла хаттар, 1одикайар, баркалла алар, дехар дар;
- монологически къамелан т1еххулара форманаш карайирзина хилар: бинчу балхах лаьцна барта жам1 дар, цхьана билггалчу теманах лаьцна шена хетарг алар, планан а, хаттарийн буха т1ехь шен тексташ кхоллар;

- дешархойн къамел дан хааран хьуьнарш кхиор, шен маттахь вистхила а, вовшашца къамеле вала а хаар, кхид1а деша хьуьнар хилар;

- нохчийн мотт дуьнене болу хьежам совбаккхарехь а, кхечу культурашца з1е тасаран оьшуш болу г1ирс хилла д1ах1отта безаш хиларх кхетар.

Барта къамел кхиьна а, йешар карадирзина хиларал сов, дешархойн йозанан къамел, цуьнан хат1 карадерзоран хаарш а хила деза.

Йуьхьанцарчу классашкахь йоза йаздан 1аморан декхар дешархошкахь х1ара карадерзораш, шардарш кхиор ду:

- нохчийн дешнаш, дешнийн цхьаьнакхетарш, предложенеш, йаккхий йоцу йозаелла тексташ т1ера нийса схьайазйан хаар;

- ладог1арца орфографически а, пунктуационни а бакъонаш ларйарца текст нийса д1айазйан хаар;

- шен дозаделла йозанан къамел кхиьна хилар (хаттаршна жоьпаш дала, 1аморан изложенеш а, сочиненеш йазйан хаар).

Йозанан белхаш кхочушбеш тидаме эца деза иштта х1ора беран каллиграфически кхачамбацарш а: элпан д1асатаь1на хилар, цуьнан лекхалла а, шоралла а, сизал арадалар, элпан сурт талхийна хилар и д1. кх. а. Цу 1алашонца тетрадаш т1ехь элпийн хила ма-йеззара йолу кепаш йала йеза, церан вукху элпашца хоттадалар муха хила деза а гойтуш (1-чу классехь х1ора дешархочун тетрадаш т1ехь, 2-4 классашкахь- хаьржина).

Ц1енайаздаран урокашкахь кхочушбечу белхан барам 1-чу классехь 1 мог1анал лахара хила ца беза, 2-чу классехь - 3 мог1анал, 3-4 классашкахь- 3 мог1анал.

Йоза йаздан 1аморан г1уллакх чекхдолу дозуш долу къамел кхиоран хаарш, шардарш карадирзинчул т1аьхьа. Йозанан къамел кхиор 1-чу классехь дуьйна хаддаза д1адахьа деза тайп-тайпана кечамбаран упражненеш кхочушйарца. И упражненеш т1ехьажийна хила йеза предложенеш нийса х1итто а, билггала, оьшшуш долу дешнаш далорца шенойланаш йоцца, кхеташ а, царна йакъара бахьанин а, т1аьхьалонан уьйрийн кхетам луш, йало хаарна а.

Талламан диктантийн, 1аморан изложенийн, сочиненийн дешнийн барам 1-4 классашкахь школан тайпане хьаьжжина, хийцалуш хила беза, амма йуккъерчу хьесапехь иштта хила тарло:

Белхан тайпа	1-ра класс	2-г1а класс	3-г1а класс	4-г1а класс
диктант	5-25	25-30	35-40	60-65
изложени	-	-	55-65	80-90
сочинени	-	-	40-50	70-80

1аморан а, талламан йозанан белхашна (хаттаршна жоьпаш, изложени, сочинени, диктант и д1. кх. а.) билгалдо к1ирнах 1 сахьт. И сахьт нохчийн маттана (грамматика, йешар) леринчу сахьташна йуккъера схьаоьцуш ду. Изложенеш а, сочиненеш а 1аморан кепара хила йеза. Бакъду, 4 классехь 1 талламан изложени йазйойту. Изложенийн, сочиненийн тематика йеххачу хенахь йовзийтинчу лексически темица йог1уш хила йеза.

Нохчийн мотт 1аморехь кхиамаш хир бу, нагахь санна оьрсийн маттахь дешархоша карадерзийнчу хааршна т1етевжаш 1амош белахь. Масала, цхьатерачу грамматико-орфографически хиламех пайдаэцарца (аз, элп, мукъа, мукъаза аз боху кхетамаш; доккха элп; дош сехьадаккхар; предложених, дешдекъах, дашах болу кхетамаш и д1. кх. а.). Цара г1о дийр ду кхиамца материал караерзорехь а.

Тематически планашкахь нохчийн мотт кхаа декъехь балийна бу: хьалхарчу декъехь теоретически хаамашца йозаелла теманаш а, ситуацеш а ю; шолг1ачу декъехь хьалхарчу пунктехь билгалйинчу темица йозайелла маттах лаьцна коьчал ю; кхоалг1ачу декъехь дешархочо кхочушден г1уллакхаш ду довзуьйтуш.

Комплексно къамел кхиор. Грамматикин а, орфографин а пропедевтически курс.

1. Коммуникативни г1уллакхаш кхиорца доьзна хаарш карадерзорна коьчал.

Вовшашца йолу йукъаметтигаш д1акххехьаран теманаш: 1ер - дахаран, дешаран, 1илманан-х1ума довзийтаран, социальни.

Теманаш: шеран хенаш (аьхке, гуьйре, 1а, б1аьсте). Нохчийн поэташ а йаздархой, дукхайеза книга, халкъан туьйранаш. Космонавтика. Культурехь, 1илманехь, техникехь баьхна кхиамаш. Толаман де.

2. Маттаца доьзна хаарш кхиоран коьчал.

1-4-чуй классашкахь фонетикехула, морфологехула, грамматикехула карадерзийна хаарш, шардарш жигарадахар. Синонимех, антонимех болу кхетам. Къамелан дакъош: ц1ердешнийн легарш; хандешан билгалза кеп, хенаш; билгалдешнийн дожар; йаххьийн ц1ерметдешнаш, куцдешнаш, масаллин, рог1аллин терахьдешнаш. Предложении цхьанатайпанара меженаш. Чолхе предложени (ткъа, амма, делахь а) хуттургашца.

3. Графика: элпийн ц1ерш, доккха элп адамийн, г1аланийн ц1ерашкахь. Орфографи. Пунктуаци. Къамел кхиор: диалогехь дакъалаца а, доцца монологически аларш а, чолхе йоцу йозанан тексташ а х1итто а, орфографически, пунктуационни а бакъонаш ларйеш йаздан а хаар. Йуьхьанцарчу школехь дешна волуш кхид1а а деша кийча волуш кхиийна хил ар.

4. Культура кхиоран декъехула йолу коьчал:

- ✓ нохчийн ц1ерш, фамилеш;
- ✓ нохчийн къоман ловзарш а, ловзоргаш а;
- ✓ нохчийн берийн эшарш;
- ✓ нохчийн халкъан деза денош, ламасташ, г1иллакхаш; нохчийн къоман даарш.

3. Дешаран-тематикин хьесап

Х1ора тема карайерзорна билгалбаьккхина сахьтийн барам д1агайтарца йолу, тематикин планировани. (Тематическое планирование с указанием количества часов, отводимых на освоение каждой темы).

Тематически план х1оттийна ю кхетош-кхиоран белхан программин тидамца. Кхетош-кхиоран декхарш кху кепара кхочушдан йаккхий таронаш ло нохчийн матто:

- Доьзална адаман дахарехь коьрта г1ортор а, цуьнан ирсан хьоста а санна.

- Къинхьегамна адаман дахаран токхене д1акхачаран коьрта кеп санна.

- Шен хьомечу латте, шен жимачу а, боккхачу а Даймахке, стаг кхиъна а, дуьххьарлера хазахетарш, бохамаш бевзина, дайша цунна ларйан йеза аьлла весет дина меттиг санна.

- 1аламна лаьтта т1ерачу дахаран хьосте, цуьнан дахаран бухе санна, адамера хаддаза терго а, лардар а хьашт долу.

- Машарна адаман дахаран коьртачу принципе санна, ч1ог1ачу доттаг1аллин билламна, т1ейог1учу хенахь белхан накъосташца юкъаметтиг тойарна а, шен долахьчу х1усамехь тамехь микроклимат кхолларна а.

- Хааршна интеллектан т1аьхьалонна санна, адаман т1аьхьенна кхачойеш, собаречу хиламан, самукъане дешаран балхана санна.

- Оьздангаллина син хьаштийн хьоле юкъаралла санна, иштта адаман дахарехь ладаме хьал хаар, ешаро, эшаро, исбаьхьалло, театро, кхоллараллин шааларо кхачам боллуш луш долу.

- Могушаллина деха, жигара адаман дахар санна, цуьнан дика дог-ойла, оптимистични дахаре хьежам хилар.

- Гонахара адамашца шеко йоццуш, къаьсттина мехалла санна, цхьатерра бакъо йолуш юкъараллин декъашхочуьнца санна, муьлха оьшург д1ах1оттор а, диканиг дар терго йоллуш а хилар, адамна хазахетар луш, вовшийн г1о-накъосталла деш, терго йеш хилар, адамна хазахетарца т1екере хила бакъо а луш, синхааме ша хиларх а къахкош.

- Ша-шеца шен кхолламан да санна, ша къастош, ша кхочушхилла долу адам, ша-шен т1аьхьенна жоп луш.

№ п/п	Дакъа	Сахьташ			
		Массо а классашкахь			
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.
1.	**Абатан хьалхара мур.**	**8**	-	-	-
2	**Деша а, яздан а 1амош болу абатан мур**	**78**	-	-	-
3	**Деша а, йаздан а 1амош болу абатан т1аьхьара мур**	**13**	-	-	-

4	Карладаккхар.		3	6	28
	Къамел		3		
5	Аьзнаш а, элпаш а.		15	14	
	Дош.Дешдакъа		7		
6	Нохчийн меттан шатайпанара аьзнаш				
7	Предложени. Текст.		24	15	
	Дош. Предложени. Къамелан дакъош		16		
9	Дешан хIоттам.			18	
10	Къамелан дакъош.			4	
11	Ц1ердош			11	19
12	Билгалдош			8	10
13	Хандош			10	10
14	Терахьдош				3
15	Ц1ерметдош				6
16	Гергара дешнаш		8		
18	Дешт1аьхьенаш.				
19	Чолхе предложенеш.				2
20	Т1едерзар.				2
21	Шеран 1амийнарг карладаккхар.		26	16	22
	Дерриг а:	**99**	**102**	**102**	**102**

Контроль за уровнем достижений, учащихся по чеченскому языку проводится в такой же форме, как и по русскому языку.
Система оценивания предмета «Чеченский язык».

Контроль за уровнем достижений, учащихся по чеченскому языку проводится в **форме письменных работ:** диктантов, грамматических заданий, контрольных списываний, изложений, тестовых заданий.

Диктант служит средством проверки орфографических и пунктуационных умений и навыков.

Тексты диктантов подбираются средней трудности с расчетом на возможность их выполнения всеми детьми. Каждый текст включает достаточное количество изученных орфограмм (примерно 60% от общего числа всех слов диктанта). Текст не должен иметь слова на не изученные к данному моменту правила или такие слова заранее выписываются на доске. Нецелесообразно включать в диктанты и слова, правописание которых находится на стадии изучения.

В качестве диктанта предлагаются связные тексты – либо авторские, адаптированные к возможностям детей, либо составленные учителем. Тематика текста должна быть близкой и интересной детям: о природе, дружбе, жизни детей, родной стране, путешествиях и т.п. Предложения должны быть просты по структуре, различны по цели высказывания и состоять из 2 – 8 слов с включением синтаксических категорий, которые изучаются в начальной школе (однородные члены предложения).

Контрольное списывание, как и диктант, – способ проверки усвоенных орфографических и пунктуационных правил, сформированности умений и навыков. Здесь также проверяется умение списывать с печатного текста, обнаруживать орфограммы, находить границы предложения, устанавливать части текста, выписывать ту или иную часть текста.

Для контрольных списываний предлагаются связные тексты с пропущенными знаками препинания.

Тестовые задания – динамичная форма проверки, направленная на установление уровня сформированности умения использовать свои знания в нестандартных учебных ситуациях.

Классификация ошибок и недочетов, влияющих на снижение оценки.

Ошибки:

- нарушение правил написания слов, включая грубые случаи пропуска, перестановки, замены и вставки лишних букв в словах;
- неправильное написание слов, не регулируемых правилами, круг которых очерчен программой каждого класса (слова с непроверяемыми написаниями);
- отсутствие изученных знаков препинания в тексте {в конце предложения и заглавной буквы в начале предложения);
- наличие ошибок на изученные правила по орфографии;
- существенные отступления от авторского текста при написании изложения, искажающие смысл произведения;
- отсутствие главной части изложения, пропуск важных событий, отраженных в авторском тексте;
- употребление слов в несвойственном им значении (в изложении).

Недочеты:

- отсутствие знаков препинания в конце предложения, если следующее предложение написано с большой буквы; отсутствие «красной» строки;
- неправильное написание одного слова (при наличии в работе нескольких таких слов) на одно и то же правило;
- незначительные нарушения логики событий авторского текста при написании изложения.

При оценке контрольной работы учитывается в первую очередь правильность ее выполнения. Исправления, которые сделал учащийся, не влияют на оценку (за исключением такого вида работ, как контрольное списывание). Учитывается только последнее написание. Оформление работы также не должно влиять на оценку, ибо в

таком случае проверяющий может быть недостаточно объективным. При оценивании работы учитель принимает во внимание каллиграфический навык.

При оценивании работы принимается во внимание не только количество, но и характер ошибок. Например, ошибка на невнимание в меньшей мере влияет на оценку, чем ошибки на изученные орфограммы.

При оценке изложения необходимо обратить внимание на полноту передачи основного содержания текста, на наличие пропусков существенных моментов в тексте, на искажения при передаче авторского замысла, на отсутствие главной части повествования.

Оценка письменных работ по чеченскому языку.
Диктант.

- «5» – за работу, в которой нет ошибок.
- «4» – за работу, в которой допущено 1 – 3ошибки.
- «3» – за работу, в которой допущено 4 – 8 ошибок.
- «2» – за работу, в которой допущено более 8 ошибок.

Примечание: *Повторная ошибка в одном и том же слове считается за одну ошибку, а ошибки, допущенные на одно и то же правило в разных словах, считаются как две.*

Грамматическое задание.

- «5» – без ошибок.
- «4» – правильно выполнено не менее 3/4 заданий.
- «3» – правильно выполнено не менее 1/2 заданий.
- «2» – правильно выполнено менее 1/2 заданий.

Контрольное списывание.

- «5» – за безукоризненно выполненную работу, в которой нет исправлений.
- «4» – за работу, в которой допущена 1 ошибка, 1 – 2 исправления.
- «3» – за работу, в которой допущено 2 – 3 ошибки.
- «2» – за работу, в которой допущены> 4 ошибки.

Словарный диктант.

- «5» – без ошибок.
- «4» – 1 ошибка и 1 исправление.
- «3» – 2 ошибки и 1 исправление.
- «2» – 3 – 5 ошибок.

Тест.

- «5» – верно выполнено более 3/4 заданий.
- «4» – верно выполнено 3/4 заданий.
- «3» – верно выполнено 1/2 заданий.
- «2» – верно выполнено менее 1/2 заданий.

Организация и проведение изложений, сочинений.

В 3 - 4-х классах проводятся работы с целью проверки умения учащихся связно излагать мысли в письменной форме: обучающие изложения и сочинения. На эти работы рекомендуется отводить не менее одного часа. Периодичность проведения творческих работ обучающего характера - примерно один раз в 10-15 дней.

Объем текстов изложений должен примерно на 15 - 20 слов больше объема текстов диктантов.

В 4 классе вводятся элементы описания и рассуждения. При выборе тем сочинений необходимо учитывать их связь с жизнью, близость опыту и интересам

детей, доступность содержания, посильность построения текста и его речевого оформления.

Основными критериями оценки изложений (сочинений) являются достаточно полное, последовательное воспроизведение текста (в изложении), создание текста (в сочинениях), речевое оформление: правильное употребление слов и построение словосочетаний, предложений, орфографическая грамотность.

Во3 - 4 классах за обучающие изложения и сочинения выставляется одна отметка с учётом содержания, речевого оформления и грамотности написания слов.

- **Отметка "5"** ставится за правильное и последовательное воспроизведение авторского текста (изложение), за логически последовательное раскрытие темы (сочинение), если в них отсутствуют недочеты в употреблении слов, в построении предложений и словосочетаний, а также нет орфографических ошибок (допускаются 1-2 исправления).
- **Отметка "4"** ставится, если в работе правильно, достаточно полно передается авторский текст (изложение), раскрывается тема (сочинение), но незначительно нарушается последовательность изложения мыслей, имеются единичные (1-2) фактические и речевые неточности, а также 1-2 ошибки в правописании, 1-2 исправления.
- **Отметка "3"** ставится, если в работе имеются некоторые отступления от авторского текста (изложение), некоторые отклонения от темы (сочинение), допущены отдельные нарушения в последовательности изложения мыслей, в построении 2-3 предложений, беден словарь, допущены 3-6 ошибок и 1-2 исправления.
- **Отметка "2"** ставится, если в работе имеются значительные отступления от авторского текста (изложение), от темы (сочинение): пропуск важных эпизодов, главной части, основной мысли и др., нарушена последовательность изложения мыслей, отсутствует связь между частями, отдельными предложениями, крайне однообразен словарь, допущены более 6 ошибок, 3-5 исправлений.

Учитывая, что изложения и сочинения в начальных классах носят обучающий характер, неудовлетворительные оценки выставляются только при проведении итоговых контрольных изложений. Обучающие изложения и сочинения выполняются в классе под руководством учителя. Следует чередовать проведение изложений на основе текстов учебника и незнакомых текстов, читаемых учащимся (2 - 4-й классы).

Словарные диктанты проводятся в качестве текущих проверочных работ и контрольных (один раз в четверть). Содержание словарных диктантов составляют слова, написание которых не регулируется правилами.

Объем словарных диктантов:

- 2 класс 8 - 10 слов,
- 3 класс 10 - 12слов,
- 4 класс 12 -15 слов.

Оценивание словарных диктантов:

- Отметка "5" ставится за безошибочное выполнение работы;
- Отметка "4" ставится, если допущена 1 ошибка, 1 исправление;
- Отметка "3" ставится, если допущено 2 ошибки, 1 исправление;
- Отметка "2" ставится, если допущено 3 - 5 ошибок.

Оценка тестов.

Тестовая форма проверки позволяет существенно увеличить объем контролируемого материала по сравнению с традиционной контрольной работой

(диктантом с грамматическим заданием) и тем самым создает предпосылки для повышения информативности и объективности результатов. Тест включает задания средней трудности.

Проверка может проводиться как по всему тесту, так и отдельно по разделам. Выполненная работа оценивается отметками "зачет" или "незачет". Считается, что ученик обнаружил достаточную базовую подготовку ("зачет"), если он дал не менее 75% правильных ответов.

Один из вариантов оценивания:

- "высокий" - все предложенные задания выполнены правильно;
- "средний" - все задания с незначительными погрешностями;
- "низкий" - выполнены отдельные задания.

Примечание: *Учащихся следует подготовить заранее к выполнению работы. Для этого надо выделить 10-15 минут в конце одного из предшествующих уроков. Рекомендуется записать на доске 1-2 задания, аналогичные включенным в тест и выполнить их вместе с учащимися.*

Базовый уровень 0 - 60%	**60 - 77%**	**77 - 90%**	**90 - 100%**
менее 17 баллов	**18 - 22 балла**	**23 -26 баллов**	**27-30 баллов**
"2"	**"3"**	**"4"**	**"5"**

Нохчийн меттан (яздаран) 2022-2023 дешаран шеран 1-чу классан календарно- тематически планировани (3 сахьт к1ирнах)

Раг1	**Урокан тема**	**Маса сахьт**	**Урок д1ахьо хан**	
			планаца	**билггал**
	Абатал хьалхара мур 8 с.			
1.	Йоза яздаран кеп а, цуьнан аг1онаш т1ера сизаш довзийтар. Лента школьного времени.	**1**		
2.	Мог1анаш а, мог1анийн яккъаш а. Школьник и дошкольник.	**1**		

3.	Нийса сизаш хьекхар. Взаимодействие и сотрудничество.	**1**		
4.	Деха а, доца а сизаш хьекхар. Адресованность сообщения	**1**		
5	Доца сизнаш юкъахь т1адам	**1**		
6	Лахахь хьовзийна сизаш	**1**		
7	Лакхахь хьовзийна сизаш	**1**		
8	Элпийн меженаш язъяр	**1**		
	Деша а, яздан а 1амош болу абатан мур 78с.			
9	Мог1анан а,доккха а элп «Аа».	**1**		
10	Мог1анан а,доккха а элп «Уу».	**1**		
11	Мог1анан а,доккха а элп «Оо».	**1**		
12	Мог1анан а,доккха а элп «Ии».	**1**		
13	Мог1анан а,доккха а элп «Лл».	**1**		
14	Мог1анан а,доккха а элп «Мм».	**1**		
15	Мог1анан а,доккха а элп «Сс».	**1**		
16	Мог1анан а,доккха а элп «Рр».	**1**		
17	Мог1анан а,доккха а элп «Хх».	**1**		
18	Мог1анан а,доккха а элп «Бб».	**1**		
19	Мог1анан а,доккха а элп «Дд».	**1**		
20	Мог1анан а,доккха а элп «Ее».	**1**		
21	Мог1анан а,доккха а элп «Ее».	**1**		
22	Мог1анан а,доккха а элп «Нн».	**1**		
23	Мог1анан а,доккха а элп «Тт».	**1**		
24	Мог1анан а,доккха а элп «Вв».	**1**		

25	Мог1анан а,доккха а элп «Зз».	**1**		
26	Мог1анан а,доккха а элп «Йй».	**1**		
27	Мог1анан а,доккха а элп «Кк».	**1**		
28	Мог1анан а,доккха а элп «Пп».	**1**		
29	Мог1анан а,доккха а элп «Ээ».	**1**		
30	Мог1анан а,доккха а элп»Шш»	**1**		
31	Мог1анан а,доккха а элп «Цц».	**1**		
32	Мог1анан а,доккха а элп «1».	**1**		
33	К1еда хьаьрк «Ь» яздар.	**1**		
34	К1еда хьаьрк «Ь» яздар.	**1**		
35	Къасторан хьаьрк «Ъ» яздар.	**1**		
36	Къасторан хьаьрк «Ъ» яздар.	**1**		
37	Мог1анан а,доккха а элп «ХЬхь».	**1**		
38	Мог1анан а,доккха а элп «ХЬхь».	**1**		
39	Мог1анан а,доккха а элп «КХкх».	**1**		
40	Мог1анан а,доккха а элп «КХкх».	**1**		
41	Мог1анан а,доккха а элп «КЪкъ».	**1**		
42	Мог1анан а,доккха а элп «КЪкъ».	**1**		
43	Мог1анан а,доккха а элп «Гг».	**1**		
44	Мог1анан а,доккха а элп «Гг».	**1**		
45	Мог1анан а, доккха а элп «Г1г1».	**1**		
46	Мог1анан а, доккха а элп «Г1г1	**1**		
47	Мог1анан а, доккха а элп Аь аь».	**1**		
48	Мог1анан а, доккха а элп Аь аь».	**1**		
49	Мог1анан а,доккха а элп «ОЬоь».	**1**		
50	Мог1анан а,доккха а элп «ОЬоь».	**1**		

51	Мог1анан а,доккха а элп «УЬуь».	**1**		
52	Мог1анан а,доккха а элп «УЬуь».	**1**		
53	Мог1анан а,доккха а элп «Чч».	**1**		
54	Мог1анан а,доккха а элп «Чч».	**1**		
55	Мог1анан а,доккха а элп «Ч1ч1».	**1**		
56	Мог1анан а,доккха а элп «Ч1ч1».	**1**		
57	Мог1анан а,доккха а элп «Т1т1».	**1**		
58	Мог1анан а,доккха а элп «Т1т1».	**1**		
59	Мог1анан а,доккха а элп «Жж».	**1**		
60	Мог1анан а,доккха а элп «Жж».	**1**		
61	Мог1анан а,доккха а элп «Х1х1».	**1**		
62	Мог1анан а,доккха а элп «Х1х1».	**1**		
63	Мог1анан а,доккха а элп «К1к1».	**1**		
64	Мог1анан а,доккха а элп «К1к1».	**1**		
65	Мог1анан а, доккха а элп «Юю».	**1**		
66	Мог1анан а, доккха а элп «Юю».	**1**		
67	Мог1анан а, доккха а элп «ЮЬюь».	**1**		
68	Мог1анан а, доккха а элп «ЮЬюь».	**1**		
69-	Мог1анан а, доккха а элп «Яя».	**1**		
70	Мог1анан а, доккха а элп «Яя».	**1**		
71	Мог1анан а, доккха а элп «ЯЬяь».	**1**		
72	Мог1анан а, доккха а элп «ЯЬяь».	**1**		

73	Мог1анан а,доккха а элп «Ц1ц1».	**1**		
74	Мог1анан а,доккха а элп «Ц1ц1».	**1**		
75	Мог1анан а,доккха а элп «П1п1».	**1**		
76	Мог1анан а,доккха а элп «П1п1».	**1**		
77	Мог1анан а,доккха а элп «Фф».	**1**		
78	Мог1анан а,доккха а элп «Фф».	**1**		
79	Мог1анан а,доккха а элп «Ёё».	**1**		
80	Мог1анан а,доккха а элп «Ёё».	**1**		
81	Мог1анан а,доккха а элп «Щщ».	**1**		
82	Мог1анан а,доккха а элп «Щщ».	**1**		
83	Элп «Ы».	**1**		
84	Элп «Ы».	**1**		
85	Нохчийн алфавит.	**1**		
86	Нохчийн алфавит.	**1**		
Деша а, йаздан а 1амош болу абатан т1аьхьара мур13 с.				
87	Дешнаш предлож-ш йазйар.	**1**		
88	Дешнаш предлож-ш йазйар.	**1**		
89	Дош дехьадаккхар	**1**		
90	Дош дехьадаккхар	**1**		
91	Текст. Предложени	**1**		
92	Текст. Предложени	**1**		
93	Уьн т1ера текст схьаязъяр	**1**		
94	Талламан болх.	**1**		
95	Г1алаташ т1ехь болх	**1**		
96	Шен школах лаьцна муха дийца деза.	**1**		
97	Винчу денца декъал муха ван веза.	**1**		
98	Муха дийца деза х1ума муьлхачу басахь ю	**1**		
99	Т1еч1аг1дар	**1**		

НОХЧИЙН МОТТ

2-г1а класс

Диктант	Диктантан барам
4	**25-30 дош**

Раг 1	Урокан тема	Маса сахьт	Урок д1ахьо хан	
			Планаца	**Билггал**
1амийнарг карладаккхар-3 с.				
1	1амийнарг карладаккхар.	**1**		
2	1амийнарг карладаккхар.	**1**		
3	1амийнарг карладаккхар.	**1**		
Къамел 3ч.				

4	Къамел.	**1**		
5	Къамел.	**1**		
6	Къамел.	**1**		
Аьзнаш а, элпаш 15 ч.				
7	Аьзнаш а, элпаш а.	**1**		
8	Аьзнаш а, элпаш а.	**1**		
9	Мукъа аьзнаш а , элпаш а.	**1**		
10	Мукъа аьзнаш а , элпаш а.	**1**		
11	Мукъа аьзнаш а, церан элпийн билгалонаш а.	**1**		
12	Мукъа аьзнаш а, церан элпийн билгалонаш а.	**1**		
13	Элпаш э, е юкъадог1у дешнаш.	**1**		
14	Элпаш э, е юкъадог1у дешнаш.	**1**		
15	Элпаш я,яь,ю.юь юкъадог1у дешнаш.	**1**		
16	Элпаш я,яь,ю.юь юкъадог1у дешнаш.	**1**		
17	Мукъаза аьзнаш а,уьш элпашца билгалдар.	**1**		
18	Мукъаза аз а, элп а й	**1**		
19	Мукъаза аз а, элп а й	**1**		
20-	Нохчийн абат	**1**		
21	Нохчийн абат	**1**		
Дош.Дешдакъа 7ч.				
22	**Талламан диктант**	**1**		
23	Г1алаташ т1ехь болх.	**1**		
24	Дош а, дещдакъа а	**1**		
25	Дош а, дещдакъа а	**1**		
26	Дешнаш сехьадахар	**1**		
27	Дешнаш сехьадахар	**1**		
28	Дешнаш сехьадахар	**1**		
Предложени. Текст (24с.)				
29	Предложени	**1**		
30	Предложени	**1**		

31	Текст	**1**		
32	Текст	**1**		
33	Текст	**1**		
34	Шалха элпашца билгалдеш долу мукъа азнаш а, уьш йозанехь билгалдахар	**1**		
35	Шалха элпашца билгалдеш долу мукъа азнаш а, уьш йозанехь билгалдахар	**1**		
36	Шалха элпашца билгалдеш долу мукъаза азнаш а, уьш йозанехь билгалдахар.	**1**		
37	Шалха элпашца билгалдеш долу мукъаза азнаш а, уьш йозанехь билгалдахар	**1**		
38	Мукъаза шиъ шалха элп хьалха-т1аьхьа нисделча нийсаяздар	**1**		
39	Мукъаза шиъ шалха элп хьалха-т1аьхьа нисделча нийсаяздар	**1**		
40	Барта «1а» ц1е йолу дийцар х1оттадар.аг1о№69	**1**		
41	Дехий, доций мукъа аьзнаш	**1**		
42	Дехий, доций мукъа аьзнаш	**1**		
43	Ев,ОВ,АЬВ юкъадог1у дешнаш..	**1**		
44	Ев,ОВ,АЬВ юкъадог1у дешнаш..	**1**		
45	**Талламан диктант**	**1**		
46	Г1алаташ т1ехь болх	**1**		
47	Зевне а, къора а мукъаза аьзнаш а.	**1**		
48	Зевне а, къора а мукъаза аьзнаш а.	**1**		
49	Элпаш **Ь,Ё,Ф,Щ** юкъадог1у дешнаш	**1**		
50	Элпаш **Ь,Ё,Ф,Щ** юкъадог1у дешнаш	**1**		
51	Мукъаза аз а, элп а ъ.	**1**		
52	Мукъаза аз а, элп а ъ.	**1**		
Дош. Предложени. Къамелан дакъош 16 с				
53	Дош а, предложени а.	**1**		
54	Дош а, предложени а.	**1**		
55	Х1уманаш билгалъен дешнаш.	**1**		
56	Х1уманаш билгалъен дешнаш.	**1**		
57	Х1уманаш билгалъен дешнаш.	**1**		
58	Доккха элп.	**1**		
59	Доккха элп	**1**		
60	Дешт1аьхьенаш	**1**		
61	Дешт1аьхьенаш	**1**		
62	Дешт1аьхьенаш	**1**		
63	Х1уманийн дар билгалден дешнаш	**1**		
64	Х1уманийн дар билгалден дешнаш	**1**		
65	Х1уманийн дар билгалден дешнаш	**1**		
66	Х1уманийн билгало гойту дешнаш.	**1**		
67	Х1уманийн билгало гойту дешнаш.	**1**		
68	Х1уманийн билгало гойту дешнаш.	**1**		
Гергара дешнаш 8 с.				
69	Гергара дешнаш.	**1**		

70	Гергара дешнаш.	**1**		
71	Гергара дешнаш.	**1**		
72	Т1ерасхьаязъяр	**1**		
73	**Талламан болх**			
74	Г1алаташ т1ехь болх	**1**		
75	1амийнарг т1еч1аг1дар.	**1**		
76	1амийнарг т1еч1аг1дар	**1**		
1амийнарг карладаккхар 26с.				
77	Предложени			
78	Предложени			
79	Нохчийн абат	**1**		
80	Нохчийн абат	**1**		
81	Дешнаш сехьадахар	**1**		
82	Дешнаш сехьадахар	**1**		
83	Дехий, доций мукъа аьзнаш	**1**		
84	Дехий, доций мукъа аьзнаш	**1**		
85	Мукъаза шиъ шалха элп хьалха-т1аьхьа нисделча нийсаяздар	**1**		
86	Мукъаза шиъ шалха элп хьалха-т1аьхьа нисделча нийсаяздар	**1**		
87	Х1ума билгалъеш долу дешнаш.	**1**		
88	Х1ума билгалъеш долу дешнаш.	**1**		
89	Дешт1аьхьенаш	**1**		
90	Дешт1аьхьенаш	**1**		
91	Суьрта т1ехь барта дийцар х1оттор аг1о 132	**1**		
92	Х1уманийн дар билгалден дешнаш	**1**		
93	Х1уманийн дар билгалден дешнаш	**1**		
94	Текст	**1**		
95	Текст	**1**		
96	Парг1ат диктант (аг1о № 136)	**1**		

97	Т1ерасхьаязъяр(аг1о № 137)	**1**		
98	**Талламан диктант**	**1**		
99	Г1алаташ т1ехь болх	**1**		
100-101	Т1еч1аг1дар.	**1**		
102	Тестировани	**1**		

НОХЧИЙН МОТТ
3-г1а касс

Диктант	Диктантан барам
5	**35-40 дош**

Нохчийн мотт (дешаран) календарно-тематически планаш (3 класс)

№	**Урокан ц1е.** ***Урокан тайпа***	**Сахьт**	**Хан**	
			пл	**фк**
«1амийнарг карладаккхар» (6с.).				
1	Къамел .	1	02.09	
2	Текст.	1	3	
3	Предложени.	1	4	
4	Доларчу ц1ерашкахь доккха элп яздар	1	9	
5	**Талламан диктант**	1	10	

6	Г1алаташ т1ехь болх бар. Цхьанаораман дешнаш.	1	11	
«Аьзнаш а,элпаш а»14 сахьт				
7	Аз а,элп а вовшех муха къаьста?	1	16	
8	Аьзнаш а, элпаш а.	1	17	
9	Дош. Дешдакъа. Дош сехьадаккхар.	1	18	
10	Деха а, доца а мукъа аьзнаш	1	23	
11	Шалхачу элпашца билгалдеш долу аьзнаш.	1	24	
12	Изложени «Бух1анан к1орни». Аг1о-28.(кечам)	1	25	
13	Изложени «Бух1анан к1орни».	1		
14	Г1алаташ т1ехь болх бар. Шалхачу элпашца билгалдеш долу аьзнаш.	1	30	
15	Къасторан хьаьркаш.	1	01.10	
16	Къасторан хьаьркаш.	1	2	
17	Доца шеконан мукъа аьзнаш	1	7	
18	Доца шеконан мукъа аьзнаш	1	8	
19	Дешан чаккхенгахь –Н яздар	1	9	
20	Дешан чаккхенгахь –Н яздар	1	14	
«Предложени»15сахьт				
21	Дийцаран а, хаттаран а предложенеш	1	15	
22	**Талламан диктант**	1	16	
23	Г1алаташ т1ехь болх бар. Дийцаран а, хаттаран а предложенеш	1	21	
24	Айдаран предложени	1	22	
25	Т1еч1аг1дар.	1	23	
26	Подлежащи а,сказуеми а.	1	04.11	
27	Подлежащи а,сказуеми а.	1	5	
28	Подлежащи а,сказуеми а.	1	6	
29	Изложени «Ч1ерий лецар». (аг1о 58-59) (кечам)	1	11	
30	Изложени «Ч1ерий лецар».	1	12	
31	Г1алаташ т1ехь болх бар. Предложениа, дешнийн цхьанакхетарш а	1	13	
32	Предложениа, дешнийн цхьанакхетарш а.	1	18	
33	Предложениа, дешнийн цхьанакхетарш а.	1	19	
34	Текст.	1	20	

35	Текст.	1	25	
«Дешан х1оттам» 18 сахьт				
36	Орам	1	26	
37	Орам	1	27	
38	Суьрта т1ехь барта дийцар х1оттор. (аг1о 74, шардар 146)	1	02.12	
39	Орамехь шалха мукъаза элпаш яздар.	1	3	
40	Орамехь шалха мукъаза элпаш яздар.	1	4	
41	Чаккхе.	1	9	
42	Чаккхе.	1	10	
43	Дешан чаккхенга шала мукъаза элпаш яздар.	1	11	
44	Дешхьалхе.	1	16	
45	Дешхьалхе.	1	17	
46	Дешхьалхе.	1	18	
47	**Талламан диктант**	1	23	
48	Г1алаташ т1ехь болх бар	1	24	
49	Дешхьалхе а, дешт1аьхье а.	1	25	
50	Дешхьалхе а, дешт1аьхье а.	1	13.01	
51	Изложени «Ши газа». (аг1о 94). (кечам)	1	14	
52	Изложени «Ши газа». (аг1о 94).			
53	Г1алаташ т1ехь болх бар. Суффикс	1	15	
«Къамелан дакъош 4с.				
54	Къамелан дакъош.	1	21	
55	Къамелан дакъош.	1	22	
56	Суьрта т1ехь барта дийцар «1а» х1оттор. (аг1о 106, шардар 214)	1		
57	Ц1ердешнийн терахьаш.	1		
«Ц1ердош»11 сахьт				
58	Ц1ердош..	1	03.02	
59	Ц1ердош..	1		
60	Доккхачу элпаца язден ц1ердешнаш	1		
61	Ц1ердешнийн терахьашца хийцадалар.	1	4	
62	Ц1ердешнийн терахьашца хийцадалар	1	5	
63	Ц1ердешнийн классаш.	1	10	

64	Ц1ердешнийн классаш.	1	11	
65	Ц1ердешнийн дожаршца хийцадалар. (легар).	1	17	
66	Ц1ердешнийн дожаршца хийцадалар. (легар).	1	18	
67	Ц1ердешнийн дожаршца хийцадалар. (легар).	1	19	
68	Т1еч1аг1дар	1	24	
«Билгалдош» 8 сахьт				
69	Билгалдош.	1	25	
70	Билгалдош.	1	26	
71	Дуьхьал маь1на долу билгалдешнаш.	1	03.03	
72	Дуьхьал маь1на долу билгалдешнаш.	1	4	
73	Лааме а, лаамаза а билгалдешнаш.	1	5	
74	Лааме а, лаамаза а билгалдешнаш.	1	10	
75	**Талламан диктант**	1	11	
76	Г1алаташ т1ехь болх бар. Билгалдош т1еч1аг1дар	1	12	
Хандош 10 с.				
77	Хандош.	1	17	
78	Хандош.	1	18	
79	Хандош.	1	19	
80	Хандешнийн хенашца хийцадалар.	1	01.04	
81	Хандешнийн хенашца хийцадалар.	1	2	
82	Хандешан билгалза кеп.	1	7	
83	Хандешан билгалза кеп.	1	8	
84	Хандешнашца ЦА, МА нийсаяздар.	1	9	
85	Хандешнашца ЦА, МА нийсаяздар.	1	14	
86	1амийначун хаарш-зиер аг1о№ 173-174	1	15	
Шарахь 1амийнарг карладаккхар- 16сахьт				
87	**Шарахь 1амийна теманаш карлайахар**	1		
88	**Шарахь 1амийна теманаш карлайахар**	1		
89	**Текст**	1	16	
90	**Т1ера схьаязъяр. (аг1о 179)**	1	21	
91	Дешан х1оттам.	1	22	
92	Дешан х1оттам.	1	23	
93	Суьрта т1ехь барта дийцар х1оттор. (аг1о 182)	1	28	

94	Т1еч1аг1дар.	1	29	
95	Къамелан дакъош.	1	30	
96	Къамелан дакъош.	1	05.05	
97	Аьзнаш ,элпаш.	1	6	
98	**Талламан диктант**	1	7	
99	Г1алаташ т1ехь болх бар. Т1еч1агдар.	1	12	
100	Ц1ердешнийн дожарш.	1	13	
101	Г1алаташ т1ехь болх бар.	1	14	
102	Шарахь Iамийнарг тIечIагIдар	1	19	

НОХЧИЙН МОТТ
4-г1а класс

Сочинени	**Изложени**	**Изложенин барам**	**Диктант**	**Диктантан барам**
1	**2**	**80-90 дош**	**5**	**60-65 дош**

Раг1	**Урокан тема**	**Маса сахьт**	**Планаца**	**Билггал**
	1амийнарг карладаккхар-28с.			
1	Дош. Предложени. Текст	1		
2	Дош. Предложени. Текст	1		
3	Предложенин меженаш	1		
4	Предложенин меженаш	1		
5	Текстийн тайпанаш	1		
6	Талламан болх	1		
7	Г1алаташ т1ехь болх Аьзнаш а, элпаш а	1		
8	Аьзнаш а, элпаш а Дешдакъа	1		

9	Аьзнаш а, элпаш а Дешдакъа	1		
10	Дешан х1оттам.	1		
11	Дешан х1оттам	1		
12	Чолхе дешнаш.	1		
13	Дешхьалхенийн нийсаязъядар. Дешхьалхе, дешт1аьхье.	1		
14	Дешхьалхенийн нийсаязъядар. Дешхьалхе, дешт1аьхье.	1		
15	Къасторан ь,ъ хьаьркаш.	1		
16	Къамелан дакъош.	1		
17	Къамелан дакъош.	1		
18	Къамелан дакъош.	1		
19	Къамелан дакъош.	1		
20	Талламан болх	1		
21	Г1алаташ т1ехь болх. . Предложенин цхьанатайпа нара меженаш.	1		
22	Предложенин цхьанатайпанара меженаш.	1		
23	Предложенин цхьанатайпанара меженаш.	1		
24	Предложенин цхьанатайпанара меженаш.	1		
25	Текст.	1		
26	Текст.	1		
27	Изложенина кечам бар (аг1о 43).	1		
28	Изложени. ШЕРАН ЗАМАНАШ.	1		
	Ц1ердош-19с			
29	Г1алаташ т1ехь болх бар. Ц1ердош.	1		
30	Ц1ердешнийн дожарш.Ц1ерниг дожар	1		
31	Доланиг дожар.	1		
32	Лург дожар			
33	Дийриг дожар.	1		
34	Коьчалниг дожар.	1		
35	Хотталург дожар	1		
36	Меттигниг дожар.	1		

37	Дустург дожар.	1		
38	Ц1ердешнийн дожарш. Карладакхар	1		
39	Ц1ердешнийн легарш.	1		
40	Ц1ердешнийн легарш.	1		
41	Ц1ердешнийн легарш.	1		
42	Талламан болх.	1		
43	Г1алаташ т1ехь болх .1амийнарг т1еч1аг1дар.	1		
44	Ц1ердешнийн дукхаллин терахь.	1		
45	Сочинени «1а» (аг1о 73) (кечам)	1		
46	Сочинени «1а»	1		
47	Г1алаташ т1ехь болх Ц1ердешнийн дукхаллин терахь.	1		

Билгалдош-10сахьт				
48	Билгалдош.	**1**		
49	Билгалдош.	**1**		
50	Лааме а,лаамаза а билгалдешнаш.	**1**		
51	Лааме а,лаамаза а билгалдешнаш.	**1**		
52	Билгалдешнийн дожаршца хийцадалар.	**1**		
53	Билгалдешнийн дожаршца хийцадалар.	**1**		
54	Билгалдешнийн хьалхара легар.	**1**		
55	Билгалдешнийн хьалхара легар.	**1**		
56	Билгалдешнийн шолг1а легар.	**1**		
57	Карладаккхар,т1еч1аг1дар.	**1**		
Терахьдош-3с				
58	Терахьдош.	1		
59	Масаллин а, рог1аллин а терахьдешнаш	1		
60	Масаллин а, рог1аллин а терахьдешнаш.	1		

Ц1ерметдош-6с

61	Ц1ерметдош.	1		
62	Яххьийн ц1ерметдешнаш.	1		
63	Яххьийн ц1ерметдешнаш.	1		
64	Изложени (Ши накъост аг1о 107) (кечам)	1		
65	Изложени Ши накъост	1		
66	Г1алаташна т1ехь болх. Ц1ерметдош т1еч1агдар.	1		
Хандош-10с.				
67	Хандош.	1		

68	Хандешнийн хенашца хийцадалар.	1		
69	Хандешнийн хенашца хийцадалар.	1		
70	Хандешан билгалза кеп.	1		
71	Хандешан билгалза кеп.	1		
72	Хандешан карара хан	1		
73	Хандешан йахана хан	1		
74	Хандешан йог1у хан	1		
75	Талламан диктант	1		
76	Г1алаташна т1ехь болх бар Хандешнашца ца,ма нийсаяздар.	1		
	Чолхе предложени-2с.			
77	Чолхе предложени	1		
78	Чолхе предложени	1		
	Т1едерзар-2с			
79	Т1едерзар.	1		
80	Т1едерзар.	1		
	1амийнарг карладаккхар-(22с)			
81	1амийнарг карладаккхар. Предложени.	1		
82	1амийнарг карладаккхар. Предложени.	1		
83	Дешан х1оттам.	1		
84	Дешан х1оттам.	1		
85	Дешан х1оттам.	1		
86	Къмалан дакъош. Ц1ердош	1		
87	Къмалан дакъош. Ц1ердош	1		
88	Къмалан дакъош. Ц1ердош	1		
89	Билгалдош	1		
90	Билгалдош	1		
91	Билгалдош	1		
92	Терахьдош	1		
93	Терахьдош			
94	Ц1ерметдош.	1		

95	Ц1ерметдош.	1		
96	Хандош.	1		
97	Хандош.	1		
98	Талламан диктант.	1		
99	Г1алаташна т1ехь болх бар	1		
100	1амийнарг т1еч1аг1дар.	1		
101	Тестировани	1		
102	Шарахь 1амийначун жам1 дар.	1		